

niepełnosprawni

Masyw ?l??y

?l??a, nale??ca do Korony Gór Polskich i Korony Sudetów Polskich, jest najwy??szym, wznoszącym si? na wysoko?? 718 m n.p.m. szczytem Masywu ?l??y. Zbudowana jest ze ska? granitowo-amfibolowo-gabrowych, pokrytych lasem mieszanym (?wierkowo-jaworowym). Ma ona kszt?t rozleg?ego sto?ka. Utworzony w 1988 ?l??anski Park Krajobrazowy obejmuje Masyw ?l??y (z górami: ?l? i Raduni? oraz Wzgórzami Olesze?skimi), Wzgórze Kie?czy?skie i Ja?sk? Gór?.

Teren ?l??a?skiego Parku jest bogaty w relikty przesz?o?ci. Znajduj? si? tu ?lady kultury i osadnictwa si?gaj?ce m?odsze paleolitu. Od pocz?tku VII w. p.n.e. do wczesnego ?redniowiecza szczyt ?l??y odgradza? monumentalny kamienny kr?g otaczaj?cy miejsce kultu po?wi?cone bóstwu s?onecznemu. St?d wywodzi si? jego potoczna nazwa - ?l?ski Olimp. Wa?y kultowe z tego okresu znajduj? si? równie? na Radunii i Wie?y. Pierwsza historyczna wzmianka o ?l??y pochodzi z 1170 roku. W?a?nie wtedy Piotr W?ostowic osadzi? na ?l??y kanoników regularnych, którzy pó?niej sw? siedzib? przenie?li do Górki.

Dzi? na szczycie znale?? mo?na ?lady kultów: s?owia?skiego („Nied?wied?” ze znakiem krzy?a na brzuchu, fragmenty wa?ów kamiennych na pó?nocnym stoku) i chrze?cija?skiego (ko?ció? dawnym zwyczajem postawiony na ?wi?tej ziemi pogan). Ponadto na szczycie znajduje si? maszt radiowo-telewizyjny, schronisko im. R. Zmorskiego oraz wie?a widokowa, z której rozpo?ciera si? widok na Sudety i Nizin? ?l?sk?.

W obr?bie góry i w bezpo?redniej okolicy zachowa?y si?: kultowe rze?by („Mnich”, „Grzyb”, „Panna z ryb?”), wa?y kultowe, staro?ytne i ?redniowieczne kamienio?omy, a w B?dkowicach utworzono rezerwat archeologiczny ze zrekonstruowanym zespo?em osadniczym (stawem hodowli per?op?awów, cmentarzyskiem kurhanowym, kurnymi chatami). U podnó?a masywu znajduj? si? kamienio?omy granitu i kopalnia magnezytu.

Dom Turysty Góra ?l??a, 55-050 Sobótka, tel. +48 71 3426142, www.ekowczasy.pl/slezanskipark.html,
www.sudety.pulsar.net.pl/przewodn.html